

Kildeoversigt over kvindelitteratur i dansk historie

Udarbejdet i forbindelse med forskningsprojektet:
Visibility; Women in Politics, Religion and the intellectual Sphere,
ca. 1400-1800.

af Mathilde Sonne.

Med støtte fra Carlsbergfondet.

CARLSBERG
FONDET

Indhold

Introduktion	5
Oversigt over kvindelitteratur.....	6
Tuende Tractater, den første er En Trøste-Scrifft for fructsommelige Quinder oc Barselquinder; den anden er En Vnderuissning for Fostre Modere... ..	6
Det med Jesu forlovede Dyd-elskende Fruen-Timmers allerdeyligste Siæle-Prydelse, hvormed en i Christo andægtig Siæl kand pryde sig ... for Fruer og Jomfruer, og alle Stands Personer... ..	6
Samling af danske lærde Fruentimer, som ved deres Lærdom, og udgivne eller efterladte Skrifter have gjort deres Navne i den lærde Verden bekiendte.....	6
Den borgerlige Hovmesterinde eller en Samling af moralske, critiske og oeconomiske Tanker for Fruentimmerne	6
Fruentimmerets Ven	6
Fruentimmer-Tidenden og Fredags-Selskabet i Kiøbenhavn	7
Fruentimmer og Mandfolke-Tidenden w.....	7
Fuldstændig Fruentimmer-Farve-Bog, eller tydelig Underviisning om Farve-Kunsten ...	7
Samling af adskillige moralske Sange, nye og lærerige Oder og Arier for det smukke Kiøn.....	7
Moral for Fruentimmer	7
Bibliothek for det smukke Kiøn	8
Botanik for Fruentimmere i Breve til Fru de L**	8
Historischer Calender für Damen für das Jahr: 1790.....	8
Historischer Calender für Damen für das Jahr 1791-93.....	8
Nytaarsgave for Damer	8
Dame-Bibliothek. Samling af moralske Fortællinger, ved et Selskab.....	8
Billedgallerie for Fruentimmer, indeholdende Levnetsbeskrivelser over berømte og lærde danske, norske og udenlandske Fruentimmere	9
Dana. Et periodisk Skrift for det smukke Kjøen	9
Speilet. En Exempelbog til Nytaarsgave for unge Jomfruer	9
Amalies nyttige Moerskabs-Timer de Danske Damer opofrede	9
Andagtsbog for Fruentimmer, især for den mere oplyste Deel af Kiønnet.....	9
Flora. Et Maanedskrift for det smukke Kiøn	10
Haandbibliothek for det smukke Kiøn. Originale prosaiske og poetiske Arbeider.....	10
Kritiske Randgloser til Nytaarsgave for Damer 1794: tilegnede S. Poulsens høirøstede Bog-Udraaber Tode... ..	10
Maanedsskrift for Damer	10
Nye Fruentimmer og Mandfolke Tidende	10
Nytaarsgave for Tjenestepiger.....	10
Nyeaars Foræringer til alle ædle unge Koner og Piger som ønske at blive lykkelige Huusmødre	11
Wilhelmine og Manden med Voxnæsen, en opbyggelig Nytaarsgave for alle unge Møer; tilligemed et lille Anhang om vore sorte Brødre.....	11
Den franske Robinsoninde, eller Beviis paa Ægtekierlighed og hvad et Fruentimmer kan udstaae: en Nytaarsgave for det smukke Kiøn.....	11
Den gode Christine: Eller en Historie til Nytaarsgave for Tienestepiger.....	11
Lommebog for Fruentimmer: en Nytaarsgave	11

Zulma, Sylphen, Matilda, Donna Eleonora og Don Juan eller Spansk Elskov, Ismael og Zora og Prøven: Sex Fortællinger, tilligemed en lille Afhandling om Forskiønnelses Driften hos det smukke Køn: Ogsaa en Nytaarsgave for Damer.....	11
Andagtsbog for Qvindekjønnen især for den oplyste og tænkende Deel deraf.....	12
Bidrag til Dame-Bibliothek. Eller gavnlig Moerskabs-Læsning for Mødre og Døttre, ved et Selskab.....	12
Fruentimmeret, eller kortfattet Bibliothek af alt det Videværdigste om Kvindekjønnets Bestemmelse og Oplysning.....	12
Muserne. Et Tidsskrift for Damer	12
Nytaarsgave for det yndige Køn	12
Nytaarsgave for Fruentimmer 1797	12
Nytaarsgave for unge Piger af den lavere Middelstand, fornemmelig for Hovedstadens Tjenestepiger.....	13
Oekonomisk Magie eller udvalgte Kunst-Stykker for Fruentimmere til Nytte og Fornøielse i Huusholdningen.....	13
Den danske Tilskuerinde: et Ugeskrift af blandet Indhold.....	13
Nytaarsgave for Daneqvinder for Aaret 1800	13
Søsterlig Velgjørenhed. Et Qvartalblad, indeholdende Efterretninger, Det Søsterlige Velgjørenheds Selskab angaaende	13
Det smukke Kjønns Charakter af Pebersvenden Imanuel Kant: en Nytaarsgave for Damer for Aaret 1800.....	14
Naturlære for Fruentimmere	14
Nyeste Bibliothek for det smukke Køn.....	14
Ny Farve-Bog for Fruentimmere, hvorefter man kan give saavel alle Slags Garn, som alt Linned, uldent, Silke- og Bomuldstoi de almindeligste Couleurer, og dertil betjene sig af mange indenlandske Farvematerialier	14
Nytaarsgave. En fortsættelse af Nytaarsgave for Damer	14
Botanik for Fruentimmer og Planteyndere, som ikke ere Lærde.....	15
Skierv til en Lommebog for Damer.	15
Suzettes Medgift eller Madame de Senneterres Historie, skreven af hende selv: en Nytaarsgave for Dydens Venner og Veninder.....	15
Theodor [Også under titel: Roman-bibliothek for det smukke Køn].....	15
Læsning for det smukke Køn	15
Mine Bekiendelser om Qvindekjønnen: en Nytaarsgave for begge Køn.....	15
Naturhistorie for Pigebørn. Indeholdende Forklaring om de vigtigste Natur- og Kunstproducter.....	16
Theoretisk og praktisk dansk Grammatik for Fruentimmer tilligemed Stiløvelser i Breve og Fortællinger.....	16
Brevbog for Fruentimmer med et Anhang af Formularer til Ansøgninger.....	16
Læsning for Damer	16
Nye Original Dansk Koge-Bog for Fruentimmer, som selv forestaae deres Køkken eller vil have Tilsyn ved dets Bestyrelse	16
Nyt Damebibliothek	16
Nye Brodeer-Mønstere for Damer.....	17
Farvebog for Fruentimmer, eller Anvisning til at farve alle Modifarver og andre skønne Farver paa Bomuld, Uld, Manchester, Nanquin, Linned og Silke	17
Kosmetisk Lommebog for Damer til deres Legemes med Sundheden passende Skjønhedspleje gennem hele Livet og under alle Livsforhold	17
Qvindedyder og Moderværdighed: poetisk Epistel. Nytaarsgave for Damer 1813.....	17
Nyeste Bibliothek for Damer: udvalgte Romaner og Fortællinger samlede af den nyeste tyske og franske skønne Literatur ved et Selskab.....	17

Qvinde-Speilet. Nytaarsgave for 1819	17
Harmonia, eller nyeste Visebog for Damer.....	18
Den glade Bryllupsdag, en Nytaars-Gave for Tjenestepiger, eller Historien om Morten og Lise, som ved deres Skikkelighed og Nøisomhed bleve til rige og holdne Folk.....	18
Melpomene eller Nyeste Ariebog for Damer	18
Ny Harmonia eller nyeste Visebog for Damer.....	18
Nyeste Harmonia eller Visebog for Damer.	18
Foræring til den qvindelige Ungdom samt til Pige-Skoler og Instituter.....	19
Gefion, Nytaarsgave for 1826-1827	19
Visebog for unge Piger af Almuestanden: som en passende Flidsbelønning i Skolerne	19
Etui-Bibliothek for Damer.....	19
Aglaia eller Kundskab om Smykkestene. En Haandbog for Damer.....	19
Anvendt litteratur.....	20

Introduktion

Denne oversigt præsenterer en række danske værker udgivet fra slutningen af 1500-tallet til begyndelsen af 1800-tallet, med hovedvægt på udgivelser fra midten af 1700-tallet og frem. Fælles for værkerne er, at alle har kvinder som primær målgruppe. Kilderne spænder bredt, men omfatter især periodika, håndbøger samt litterære antologier. Oversigtens formål er at fungere som et forskningsredskab for studerende, forskere og andre med historisk interesse, som ønsker at undersøge kvindelitteraturen i perioden. Betegnelsen “kvindelitteratur” anvendes her om trykte publikationer, der eksplicit henvender sig til et kvindeligt publikum. Oversigten er udarbejdet med henblik på at lette videre studier af både kendte og mindre kendte værker inden for feltet og kan anvendes som indgang til litteraturhistoriske undersøgelser og analyser af kvinders liv og læsekultur i perioden.

Oversigten er ordnet kronologisk efter materialets udgivelsesår. Hver post angiver titel, udgivelsesår samt oplysninger om udgiver og trykkested, hvis dette er kendt. Derudover oplyses der om tilgængelighed via Det Kgl. Bibliotek, enten som fysisk eksemplar eller i digital form inkl. link hertil. Ved udvælgelsen af titler til oversigten er der lagt vægt på, at udgivelserne tydeligt henvender sig til en kvindelig målgruppe i titel, forord eller anden paratekst, og at deres bibliografiske oplysninger kan bekræftes. Oversigten omfatter desuden kun offentligt trykte værker udgivet frem til 1830 og medtager ikke håndskrifter eller materiale, der alene har cirkuleret i private samlinger. Udenlandske tekster er kun inkluderet, hvis de i perioden er udkommet i en dansk oversættelse. Målet er at tilbyde en så fyldestgørende kortlægning som muligt af kvindelitteraturen i dansk historie – med forbehold for, at der kan eksistere relevant materiale uden for det registrerede korpus.

Arbejdet bygger på en systematisk gennemgang af relevante bibliografiske opslagsværker og forskningsbidrag, som er anført sidst i dokumentet. Det er påfaldende, at Jette Søllinge og Niels Thomsens værk *Danske aviser 1634-1989*, trods dets omfattende fortegnelse over danske periodika, ikke registrerer et eneste kvindeskrift. *Bibliotheca Danica* har imidlertid været en væsentlig kilde til litteratursøgningen, og oversigtens tidsmæssige afgrænsning er – udover *Visibility*-projektets tidsramme – fastlagt i overensstemmelse med værkets afgrænsning til år 1830.

Oversigt over kvindelitteratur

Tuende Tractater, den første er En Trøste-Scriff for fructsommelige Quinder oc Barselquinder; den anden er En Vnderuissning for Fostre Modere...

1587

Teksterne er samlet af sognepræsten Jørgen Simensøn. Trykt hos Laurentz Benedictx i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af et eksemplar af kilden, men den kan også tilgås online hos archive.org [her](#).

Det med Jesu forlovede Dyd-elskende Fruen-Timmers allerdeyligste Siæle-Prydelse, hvormed en i Christo andægtig Siæl kand pryde sig ... for Fruer og Jomfruer, og alle Stands Personer...

1697

En oversættelse af den tyske Johan Qvirsfelds værk. Oversat til dansk af Peder Møller. Trykt i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af kilden, som bl.a. kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Samling af danske lærde Fruentimer, som ved deres Lærdom, og udgivne eller efterladte Skrifter have gjort deres Navne i den lærde Verden bekiendte

1753

Dette værk præsenterer en samling kortere biografier af tidens lærde kvinder. Værket er ikke nødvendigvis skrevet *for* kvinder, men er en central kilde i dansk kvindelitteratur-historie. Udgivet af Frederich Christian Schönau. Trykt hos J. W. Bopp i København.

Værket er delt i 2 bind, som Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af og bl.a. kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Den borgerlige Hovmesterinde eller en Samling af moralske, kritiske og oeconomiske Tanker for Fruentimmerne

1759

Trykt hos L. N. Svare i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Fruentimmerets Ven

1761

Kilden er en oversættelse af den parisiske P. J. Boudier de Villemerts værk *L'ami des femmes*. Oversat til dansk af Thom. Geo. Münster, som også i begyndelsen af værket dedikerer det til prinsesse Sophia Magdalena. Trykt af Gottmann Friderich Kise i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Fruentimmer-Tidenden og Fredags-Selskabet i Kiøbenhavn

1767

Dette tidsskrift regnes for et af de første tidsskrifter i dansk historie, der primært henvendte sig til kvinder. Dets skrivestil byggede på den engelske *spectator*-tradition og kombinerede moralske essays, praktiske råd og underholdning. Tidsskriftet præsenterede et fiktivt selskab af seks kvinder og seks mænd, som diskuterede emner som mode, husholdning, børneopdragelse og sociale normer. Kvinder blev aktivt opfordret til både at læse og skrive ind til tidsskriftet. Udgivet fra det Kgl. privileg. Adresse-Contoir, Københav.

Tidsskriftet kan tilgås online via Det Kgl. Bibliothek [her](#).

Fruentimmer og Mandfolke-Tidenden

1768-1770

En omdøbt fortsættelse af tidsskriftet *Fruentimmer-Tidenden og Fredags-Selskabet i Kiøbenhavn*. Navneskiftet skulle sandsynligvis signalere, at bladet henvendte sig til både kvinder og mænd, selvom det stadig bevarede sin *spectator*-lignende form med fiktive afsendere og moralske samtaler, og opdelte sit indhold til hhv. kvindelige og mandlige læsere. Udgivet fra det Kgl. privileg. Adresse-Contoir, Københav.

2. til 4. årgang af tidsskriftet kan tilgås online via Det Kgl. Bibliothek [her](#).

Fuldstændig Fruentimmer-Farve-Bog, eller tydelig Underviisning om Farve-Kunsten

1768

Titlen er efterfulgt af "...samlet og uddraget af Hellots, Lindners og andres trykte Underretninger og skrevne Opskrifter ... tilligemed en tilføyet; Plette- og Kunst-Bog ... : samt om Læder- og Skind-Farvningen." Trykt i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af kilden, som bl.a. kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Samling af adskillige moralske Sange, nye og lærerige Ode og Arier for det smukke Kiøn.

1771

Udgivet og trykt af Joh. P. Holtzberg i Aalborg.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Moral for Fruentimmer

1775

Uddrag af "Professor Gellerts og andre Sædelæreres Skrifter", der udkom i Dresden i 1774. Oversat til dansk af Dorothee Henriette von Runckel, der også bidrog til værket med sine egne "Tilsetninger". Trykt hos Johann Rudolph Thiele i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af kilden, som bl.a. kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Bibliothek for det smukke Køn

1784-1790

Tidsskriftet består i alt af 10 hæfter fordelt på 5 bind. Det indeholder bl.a. tekster som *Qvindekønnets Historie* af C. Meiners og *Ægteskabsmalerier* af J. F. Jünger. Trykt på Gyldendals Forlag i København.

Bindene kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Botanik for Fruentimmere i Breve til Fru de L**

1789

En dansk oversættelse af Jean-Jacques Rousseaus værk. Oversat og forøget med tillæg af Odin Wolff. Trykt på S. Poulsens Forlag i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Historischer Calender für Damen für das Jahr: 1790

1790

Trykt hos De Gruyter i Berlin.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Historischer Calender für Damen für das Jahr 1791-93

1791-1793

Af Friedrich Schiller. Kilden udkom i 3 bind, ét for hvert år. Trykt hos G. F. Göschen i Leipzig.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af bindene, som kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Nytaarsgave for Damer

1792-1799

Dette periodikum udkom årligt under ovenstående titel fra 1792-1799, hvorefter det blev trykt under det kortere navn *Nytaarsgaver* frem til 1807. Indholdet består bl.a. af noder og sange til skuespil og digte. Udgivet af Simon Peter Poulsen. Trykt på udgiverens forlag hos P. Poulsen i København.

Alle 8 bind kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Dame-Bibliothek. Samling af moralske Fortællinger, ved et Selskab

1792-1794

I alt udkom tidsskriftet over 12 hæfter, der blev samlet i 6 bind. Trykt af P. N. Nyegaards Forlag i København.

Alle bind kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Billedgallerie for Fruentimmer, indeholdende Levnetsbeskrivelser over berømte og lærde danske, norske og udenlandske Fruentimmere

1793-1795

Dette værk er forfattet af præsten Hans Jørgen Birch og udkom i tre bind. Trykt på S. Poulsens Forlag i København.

Alle bind kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Dana. Et periodisk Skrift for det smukke Kjøen

1793-1798

Tidsskriftets publikationer er samlet i 2 bind, der hver er inddelt i 4 hæfter. Udgivet af Frederik Høegh-Guldberg, Jens Kragh Høst og Jens Smidth. Trykt hos C. Poulsens Forlag i København.

Begge bind kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Speilet. En Exempelbog til Nytaarsgave for unge Jomfruer

1793

Trykt hos Christian Frederik Holm i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Amalies nyttige Moerskabs-Timer de Danske Damer opofrede

1794

Oversat af Lars Chr. Dan. Tidsskriftet udkom i alt i 4 hæfter, fordelt på 2 bind. Trykt i Odense.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af flere eksemplarer af tidsskriftets bind, som kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Andagtsbog for Fruentimmer, især for den mere oplyste Deel af Kiønnet

1794

En dansk oversættelse af den tyske F. G. Marezolls værk. Oversat af Fr. Høegh Guldberg (muligvis også/eller Andr. Svendsen) med fortale af Fr. Karl Gutfeld. Trykt og forlagt af Johan Frederik Schultz i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Flora. Et Maanedskrift for det smukke Kiøn

1794-1795

Alle tekster i tidsskriftet blev forfattet af udgiveren Johan Clemens Tode. Tidsskriftet udkom månedligt i juli, august og september i 1794. De tre hæfter blev samlet i et bind, der udkom i 1795. Udgivet af Johan Clemens Tode. Trykt hos P. Poulsen i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af bindet, som kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Haandbibliothek for det smukke Kiøn. Originale prosaiske og poetiske Arbejder

1794-1797

Skriftet er et tillæg til *Nytaarsgave for Damer* for 1794-1797. Tidsskriftets publikationer er samlet i 4 bind. Trykt i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af bindene, som kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Kritiske Randgloser til Nytaarsgave for Damer 1794: tilegnede S. Poulsens høirøstede Bog-Udraaber Tode...

1794

Af Malthe Conrad Bruun. Trykt hos Christian Frederik Holm i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Maanedsskrift for Damer

1794

Udgivet af Ditl. Flindt Staal. Trykt på A. Soldins Forlag i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af eksemplarer af alle tidsskriftets 4 bind, som kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Nye Fruentimmer og Mandfolke Tidende

1794-1795

Tidsskriftet udkom 6 gange i perioden mellem 26. nov. 1794 – 6. jan. 1795. Det var sandsynligvis en fortsættelse af *Fruentimmer og Mandfolke Tidende*, der sidst udkom i 1770. Udgivet af "S.I."

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af flere eksemplarer af tidsskriftets publikationer, som kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Nytaarsgave for Tjenestepiger

1794

Udgivet af Emanuel Balling. Tryk på S. Poulsens Forlag i København. kan

Kilden tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Nyeaars Foræringes til alle ædle unge Koner og Piger som ønske at blive lykkelige Huusmødre

1795

Udgivet af Emanuel Balling. Tryk på A. Soldins Forlag i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Wilhelmine og Manden med Voxnæsen, en opbyggelig Nytaarsgave for alle unge Møer; tilligemed et lille Anhang om vore sorte Brødre

1795

Trykt på S. Poulsens Forlag i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Den franske Robinsoninde, eller Beviis paa Ægtekierlighed og hvad et Fruentimmer kan udstaae: en Nytaarsgave for det smukke Kiøn

1796

Trykt på Mallings Forlag i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Den gode Christine: Eller en Historie til Nytaarsgave for Tienestepiger

1796

En oversættelse af en tysk tekst. Oversat til dansk af A. N. Hessel. Trykt på P. M. Liunges Forlag i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Lommebog for Fruentimmer: en Nytaarsgave

1796

Udgivet af Jens Kragh Høst. Trykt hos P. Liunge i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Zulma, Sylphen, Matilda, Donna Eleonora og Don Juan eller Spansk Elskov, Ismael og Zora og Prøven: Sex Fortællinger, tilligemed en lille Afhandling om Forskiønnelses Driften hos det smukke Kiøn: Ogsaa en Nytaarsgave for Damer.

1796

Trykt på S. Poulsens Forlag i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Andagtsbog for Qvindekjønnen især for den oplyste og tænkende Deel deraf

1797-1798

En dansk oversættelse af den tyske F. G. Marezolls værk. Oversat af M. F. Liebenberg. Værket udkom i to bind, udgivet i hhv. 1797 og 1798. Trykt hos Directeur Johan Frederik Schultz i København.

Bindene kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Bidrag til Dame-Bibliothek. Eller gavnlige Moerskabs-Læsning for Mødre og Døttre, ved et Selskab

1797

Tidsskriftet er samlet i 3 bind og blev trykt på J. M. Stadthagens Forlag i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af bindene, som kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Fruentimmeret, eller kortfattet Bibliothek af alt det Videværdigste om Kvindekjønnets Bestemmelse og Oplysning

1797

En dansk oversættelse af et tysk værk af Chr. Karl André. Oversat af Mathias Rathje. Trykt i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af kilden, som kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Muserne. Et Tidsskrift for Damer

179*-1799

Tidsskriftet udkom i alt over 12 hæfter fordelt over 3 bind. Begyndelsesåret for tidsskriftet er usikkert, men udgivelsen startede sandsynligvis i 1797, eftersom årstallet for andet og tredje bind er hhv. 1798 og 1799. Udgivet af Johannes Nicolai Høst. Trykt på J. M. Stadthagens Forlag.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Nytaarsgave for det yndige Kiøn

1797

Udgivet af Albert Albertsen. Trykt på P. Liunges Forlag.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Nytaarsgave for Fruentimmer 1797

1797

Trykt på J. M. Stadthagens Forlag i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Nytaarsgave for unge Piger af den lavere Middelstand, fornemmelig for Hovedstadens Tjenestepiger

1797

Kilden findes i bindet for *Nytaarsgave for Fruentimmer 1797*. Trykt på J. M. Stadthagens Forlag i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Oekonomisk Magie eller udvalgte Kunst-Stykker for Fruentimmere til Nytte og Fornøielse i Huusholdningen

1798-1799

Værket er oversat fra tysk, men efter titlen er tilføjet: "forøget og forbedret med mange nyttige Tillæg af en dansk Huusmoder." Kilden udkom i to bind. Trykt på P. M. Liunges Forlag i København.

Begge bind kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Den danske Tilskuerinde: et Ugeskrift af blandet Indhold

1799

Tidsskriftet består af 18 hæfter samlet i ét bind. Muligvis en kvindelig pendant til tidsskriftet *Den danske Tilskuer*, der var blevet udgivet af Knud Lyne Rahbek siden 1791. Udgivet af Niels Christian Øst. Trykt i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af bindet, som kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Nytaarsgave for Daneqvinder for Aaret 1800

1799

Oversat og udgivet af Gjødert Therkelsen Bang og Hans Chr. Michelsen.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Søsterlig Velgjørenhed. Et Kvartalblad, indeholdende Efterretninger, Det Søsterlige Velgjørenheds Selskab angaaende

1799-1875

Tidsskriftet udkom kvartalsvist 1799-1810, halvårligt 1811-1814 og årligt 1815-1875. Af den udkom det først under titlen *Søsterlig Velgjørnbed: Et Kvartalblad, indeholdende Efterretninger, Det Søsterlige Velgjørenheds Selskab angaaende* og senere under *Søsterlig Velgjørenhed. Et Halvaarsskrift...* samt *Søsterlig Velgjørenhed. Et Aarsskrift...* Udgivet af Niels Lang Nissen. Trykt hos Direktør Johan Frederik Schultz.

Tidsskriftets publikationer frem til 1810 kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#), mens de resterende fra 1811 kan tilgås [her](#).

Det smukke Kjøns Charakter af Pebersvenden Imanuel Kant: en Nytaarsgave for Damer for Aaret 1800

1800

En dansk oversættelse af Immanuel Kants værk. Oversat til dansk af J. B. Paasche, der også har skrevet en fortale til oversættelsen, hvori han beskriver teksten som en gave til kvinder og "et Sandtue Malerie af deres Charakter." Forlagt af oversætteren. Trykt hos P. H. Höecke i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Naturlære for Fruentimmere

1800

Forfatter af Thom. Rud. Thiele. Indeholder en fortale af Thomas Bugge. Trykt hos J. R. Thiele i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Nyeste Bibliothek for det smukke Kiøn

1800-1801

Skriftet er fordelt på 3 bind, der henholdsvis indeholder:

1. Bd. [G. Fr. Niemeyer]: En Faders Testamente til sin Datter. - 1800.
2. Bd. [Chr. Fr. Sintenis]: Moderligt Raad. - 1800.
3. Bd. [Marie Wollstonecraft]: Qvindekjønnets Rettigheder. - 1801.

Udgivet af Jørgen Bloch. Trykt hos P. Poulsens Forlag i København.

Bindene kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Ny Farve-Bog for Fruentimmere, hvorefter man kan give saavel alle Slags Garn, som alt Linned, uldent, Silke- og Bomuldstøi de almindeligste Couleurer, og dertil betjene sig af mange indenlandske Farvematerialier

1800

Titlen er efterfulgt af: "...tilligemed en Anviisning til at tage Pletter af alle Slags Klæder og Tøier: Uddragen af de bedste og nyeste fremmede Skrifter om Farvekonsten." Forfattet af Joh. Werfel. Trykt hos Holm & Enke i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af bindet, som kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Nytaarsgave. En fortsættelse af Nytaarsgave for Damer

1800-1807

Dette tidsskrift er en fortsættelse af S. P. Poulsen *Nytaarsgave for Damer*. Tidsskriftet udkom årligt. Udgivet af Simon Peter Poulsen. Trykt på udgiverens forlag hos P. Poulsen i København.

De sidste 7 bind for årene 1801-1807 kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#), mens bindet for året 1800 indtil videre kun kan tilgås fysisk på Den Sorte Diamant.

Botanik for Fruentimmer og Planteyndere, som ikke ere Lærde

1801

Forfattet af den tyske Johann Georg Carl Batsch. Oversat og forøget med anmærkninger af F. C. Kielsen. Trykt i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af kilden (også det originale værk på tysk), som bl.a. kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Skierv til en Lommebog for Damer.

1801

Af Carl Jac. Waldem. Schwensen. Trykt i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af kilden, som kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Suzettes Medgift eller Madame de Senneterres Historie, skreven af hende selv: en Nytaarsgave for Dydens Venner og Veninder

1801

En dansk oversættelse af værket *La dot de Suzette* af den franske Joseph Fiévée. Oversat til dansk af Johan Werfel. Trykt på D. Liunges Forlag, hos Sebastian Popp, i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Theodor [Også under titel: Roman-bibliothek for det smukke Kiøn]

1801-1803, 1807

En litteratursamling i to bind, der indeholder tekster af den tyske forfatter August Lafontaine. Oversat til dansk af Niels Troroup Bruun. Trykt i København og Fredericia.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse bindene fra 1801-1803 samt andet oplag fra 1807. De kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Læsning for det smukke Kjøen

1802

En samling af forskellige fortællinger. Samlet og udgivet af Jens Kragh Høst. Trykt hos Hartvig Söldin i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Mine Bekiendelser om Qvindekjønnen: en Nytaarsgave for begge Kiøn

1802

En dansk oversættelse af et tysk værk. Oversat af Rasmus Frankenau. Trykt på Friederich Brummers Forlag i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Naturhistorie for Pigebørn. Indeholdende Forklaring om de vigtigste Natur- og Kunstproducter.

1802

Efter C. P. Funke af J. Werfel. Trykt paa A. & S. Soldins Forlag hos B. R. Horrebow 1802.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Theoretisk og praktisk dansk Grammatik for Fruentimmer tilligemed Stiløvelser i Breve og Fortællinger

1803

Udgivet af J. Werfel. "Udarbejdet efter C. P. Funke." Trykt i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af kilden, som bl.a. kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Brevbog for Fruentimmer med et Anhang af Formularer til Ansøgninger

1804

Af Joh. Werfel. Trykt i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af kilden, som bl.a. kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Læsning for Damer

1805-1806

En fortsættelse af *Læsning for det smukke Køn*. Skriftet udkom ugentligt, og flere hæfter blev stadig udgivet af Jens Kragh Høst og andre af H. G. N. Nyegaard. Udgivet af Jens Kragh Høst og H. G. N. Nyegaard. Trykt hos E. J. Oettinger i København.

Hæfterne 2-24 og 45-48 kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Nye Original Dansk Koge-Bog for Fruentimmer, som selv forestaae deres Køkken eller vil have Tilsyn ved dets Bestyrelse

1806

Af kokken Hans Henrich Petersen. Trykt på Hegelunds Forlag hos Johan Fred. Schultz i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Nyt Damebibliothek

1806

Alle fortællingerne i værket er oprindeligt af den tyske August Lafontaine, heriblandt teksten *Skildringer af lykkelig og ulykkelig Kierlighed*. Udgivet og oversat af Hans Georg Nic. Nyegaard. Trykt i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af bindet, som kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Nye Brodeer-Mønstere for Damer

1811-1840

Usikkerhed mht. oprindelsesåret, men formodes mellem 1811 og 1840. Med stentryk af W. H. Wenzler. Trykt hos Lahde i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af bindet, som kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Farvebog for Fruentimmer, eller Anvisning til at farve alle Modefarver og andre skønne Farver paa Bomuld, Uld, Manchester, Nanquin, Linned og Silke ...

1813

Forfattet af Georg Wilhelm Holfterhof. Oversat til dansk af Joh. Werfel. Forlagt af Fr. Brummer. Trykt hos J. P. Mandra i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Kosmetisk Lommebog for Damer til deres Legemes med Sundheden passende Skjønhedspleje gennem hele Livet og under alle Livsforhold

1813

En dansk oversættelse af C. H. Theodors Schegers værk. Oversat af Dr. Frankenau. Trykt hos F. P. Mandra i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af flere eksemplarer af kilden, som bl.a. kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Qvindedyder og Moderværdighed: poetisk Epistel. Nytaarsgave for Damer 1813

1813

Trykt på Fr. Brummers Forlag i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Nyeste Bibliothek for Damer: udvalgte Romaner og Fortællinger samlede af den nyeste tyske og franske skønne Literatur ved et Selskab

1818

Trykt i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af bindet, som kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Qvinde-Speilet. Nytaarsgave for 1819

1819

Udgivet af Johan Christian Hedegaard. Trykt og forlagt af B. Brünnich i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Harmonia, eller nyeste Visebog for Damer

1820-1822

Titlen er efterfulgt af: "En Samling af udvalgte Sange til bekjendte og yndede Melodier, tildeels fra de nyeste Syngestykker." Første udgave udkom i 1820, derefter udkom en "betydelig forøgede Udgave" i 1821, der fortsattes i 1822. Samlet og udgivet af A. P. Liunge. Trykt i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af kilden, som kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Den glade Bryllupsdag, en Nytaars-Gave for Tjenestpiger, eller Historien om Morten og Lise, som ved deres Skikkelighed og Nøisomhed bleve til rige og holdne Folk

1821

Forfattet af H. G. K. Sommer. Trykt hos C. Græbe i København.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Melpomene eller Nyeste Ariebog for Damer

1821

Samlet og udgivet af P. Thorsen. Trykt i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af bindet, som kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Ny Harmonia eller nyeste Visebog for Damer

1821-1826

Titlen er efterfulgt af: "indeholdende udvalgte Romancer og Sange, til bekjendte og yndede Melodier, tildeels fra de nyeste Syngespil." Første udgave udkom i 1821, anden udgave i 1822, og så udkom der ligeledes en udgave for årene 1823, 1824 og 1826. Samlet og udgivet af A. P. Liunge. Trykt i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af kilden, og udgaven for året 1823 kan tilmed tilgås online [her](#).

Nyeste Harmonia eller Visebog for Damer.

1823-1829

Titlen er efterfulgt af: "indeholdende udvalgte Romancer og Selskabssange, til fortrinlige og yndede Melodier, og tildeels fra de nyeste Operaer og Syngespil." Ligesom de foregående Harmonia-bøger udkom denne version i flere udgaver. Udgivet af Johan Peter Rasbech. Trykt i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af dem, og de kan bl.a. tilgås på Den Sorte Diamant.

Foræring til den qvindelige Ungdom samt til Pige-Skoler og Instituter

1825

Oprindeligt af den franske Jeanne-Louise-Henriette Campan men her i dansk udgave af Bolette Müller. Trykt i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af kilden, som bl.a. kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Gefion, Nytaarsgave for 1826-1827

1826-1827

Udkom én gang hvert år med indhold:

1826: Med kgl. Skuespillerinde Md. Andersens Portrait.

1827: Med Instructeur og kgl. Skuespiller Frydendahls Portrait.

Udgivet af Elisa Beyer. Trykt i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af begge bind, som kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Visebog for unge Piger af Almuestanden: som en passende Flidsbelønning i Skolerne

1828

Samlet og udgivet af A. F. Elmquist.

Kilden kan tilgås online via Det Kgl. Bibliotek [her](#).

Etui-Bibliothek for Damer

1829-1830

Udkom i 12 hæfter fordelt over 3 bind. Udgivet af Abraham Soldin. Trykt i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af bindene, som kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Aglaia eller Kundskab om Smykkestene. En Haandbog for Damer.

1830

Titlen er efterfulgt af: "Tildeels efter J. A. F. Fladungs Edelstein-kunde." Udgivet af Christoph Hinrich von Sommer. Trykt i København.

Det Kgl. Bibliotek er i besiddelse af kilden, som bl.a. kan tilgås på Den Sorte Diamant.

Anvendt litteratur

- Bibliotheca Danica. Systematisk Fortegnelse over den danske Litteratur fra 1482 til 1830, efter Samlingerne i det store kongelige Bibliothek i Kjøbenhavn. Med Supplementer fra Universitetsbibliotheket i Kjøbenhavn og Karen Brabes Bibliothek i Odense.* Udg. Fra det store kongelige Bibliothek ved Chr. V. Bruun. Bd. I-IV. 1877-1902.
- Bibliotheca Danica. Systematisk Fortegnelse over den danske Litteratur fra 1482 til 1830, efter Samlingerne i det store kongelige Bibliothek i Kjøbenhavn. Med Supplementer fra Universitetsbibliotheket i Kjøbenhavn og Karen Brabes Bibliothek i Odense.* Supplement ved L. Nielsen. 1914.
- Bibliotheca Danica. Systematisk Fortegnelse over den danske Litteratur fra 1482 til 1830, efter Samlingerne i det store kongelige Bibliothek i Kjøbenhavn. Med Supplementer fra Universitetsbibliotheket i Kjøbenhavn og Karen Brabes Bibliothek i Odense.* Registerbind ved L. Nielsen. 1931.
- Det Kongelige Bibliotek (Online søgeportal for KBs samlinger). Tilgængelig via:
https://soeg.kb.dk/discovery/search?vid=45KBDK_KGL:KGL
- Engelhardt, Juliane. *Borgerskab og fællesskab. De patriotiske selskaber i den danske helstat 1769-1814.* Museum Tusculanums Forlag: Københavns Universitet, 2010.
- Erslew, Thomas Hansen. *Almindeligt Forfatter-Lexicon for Kongeriget Danmark med tilhørende Bilande fra 1814-1840.* Bd. I-III+Supplement. Udgivet af Forlagsforeningens Forlag, trykt i Bianco Luno's Bogtrykkeri, 1843. Tilgået online via Det Kgl. Bibliotek [her](#) og [her](#).
- Langen, Ulrik. "Kragen ved nok hvad soe den skal ride paa' Fruentimmer-Tidenden og trykkefrihedens første debat." *Temp - Tidsskrift for Historie*, 9(17), 67–88. Tilgået online her: <https://tidsskrift.dk/temp/article/view/112045>
- Mai, Anne-Marie. "Fruentimmers Genie er spillende." *The History of Nordic Women's Literature*. 04.01.2011. Tilgået online her: <https://nordicwomensliterature.net/da/2011/01/04/fruentimmers-genie-er-spillende/>
- Nyerup, Rasmus & Jens Edvard Kraft. *Almindeligt Litteraturrexicon for Danmark, Norge, og Island*, Bd. I-II. København: Gyldendals Forlag, 1820. Tilgået online via. Det Kgl. Bibliotek [her](#).
- Prahl, Palle. "Emner i danske periodika 1750-1799." Tilgået online her: <https://sites.google.com/site/palleprahlnoter/>
- Søllinge, Jette D. & Niels Tjomsen. *De danske aviser 1634-1989*. Bd. 1: 1634-1847. Odense: Dagspressens Fond, i kommission hos Odense Universitetsforlag, 1988.
- Thorkild Kjærgaard; Erland Kolding Nielsen, *Den politiske litteratur i Danmark, Norge og Slesvig-Holsten 1789-1799: en systematisk bibliografi*. Danmarks Biblioteksskole, 1973.